

ISPARTA 2025

YEREL KALKINMA TEŖVİK HAMLESİ

YATIRIM REHBERİ

ÖNCELİKLİ İLÇELERE GÖRE YATIRIM ÖNERİLERİ

Fikir Isparta
Temmuz 2025

ISPARTA 2025

YEREL KALKINMA TEŞVİK HAMLESİ YATIRIM REHBERİ

ÖNCELİKLİ İLÇELERE GÖRE YATIRIM ÖNERİLERİ

Atila Kurtul
(Hazırlayan)

ÖNSÖZ

2025 yılında ilan edilen **Yerel Kalkınma Hamlesi Programı**, Türkiye'nin üretim odaklı bölgesel kalkınma stratejilerinin en güncel ve somut adımlarından biridir. Bu program kapsamında Isparta hem tarımsal potansiyeli hem de doğal kaynak zenginliğiyle dört stratejik yatırım başlığı altında destek almaya hak kazanmıştır: **Mantar kompostu üretimi, gül ve tıbbi-aromatik bitkilerden kozmetik üretimi, meyve ve atıklarından katma değerli ürünler ve geriatri turizmi merkezleri.**

Bu çalışma, ilgili yatırım alanlarının Isparta'daki uygun ilçeler bazında değerlendirilmesini, yerel kalkınma hedeflerine nasıl katkı sunabileceğini ve yatırımcılara rehberlik edecek önerileri içermektedir. **Fikir Isparta** girişimi olarak amacımız; şehrimizin sürdürülebilir kalkınma yolculuğuna ışık tutmak, girişimcilerimize yön göstermek ve yerel potansiyellerin akılcı yatırımlarla buluşmasını sağlamaktır.

Yunus Karabulut
Fikir Isparta
Temmuz 2025

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
1. Mantar Kompostosu Üretim Tesis.....	1
2. Gül ve Tıbbi/Aromatik Bitkilerden Katma Değerli Kozmetik Üretimi	2
3. Meyve ve Atıklarından Katma Değerli Ürünler (Pektin, Toz Vb.) Üretimi	3
4. Geriatri Turizmi Merkezi (Yaşlı Bakım ve Sağlık Turizmi)	5
4.1. Isparta’da Geriatri Yaşlı Bakım Evleri İçin Uygun İlçeler:.....	5
4.2. Önerilebilecek Modeller	6
4.3. Isparta’da Geriatri Yaşlı Bakım Evleri İçin Önerilebilecek İlçeler	6
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	8
KAYNAKÇA.....	9

Giriş

Teşvik: Devletin veya kurumların, üretimi artırmak, istihdam yaratmak, bölgesel kalkınmayı sağlamak gibi amaçlarla sunduğu desteklerdir. Isparta ilk kez bölgesel teşvik anlamında 2012’de 2. Bölgede yer alarak teşvikle tanışmış, 2025’te ise 3.Bölge teşviklerinden yararlanmaya başlamıştır. 7 ilçemiz ise (**Aksu, Atabey, Gelendost, Senirkent, Sütçüler, Şarkikaraağaç ve Yenişarbademli**) gelişmişlik düzeyinin artması amacıyla 4. alt bölge teşvikini almaya hak kazanmıştır.

9 Temmuz 2025’te yayımlanan; Yerel Kalkınma Hamlesi Programı Uygulama Usul ve Esasları Tebliği’ndeki gelişmelere göre Isparta iline özel **2025 Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı** kapsamında desteklenecek program dört ana başlık halinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2025 Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programında Isparta için dört yatırım başlığı şunlardır:

1. Mantar Kompostosu Üretim Tesisi
2. Gül ve diğer tıbbi-aromatik bitkilerden katma değerli kozmetik ürünler üretimi
3. Meyve ve atıklarından katma değerli (meyve tozu, granül, pektin, selüloz, vb.) ürünler üretimi,
4. Geriatri Turizmi Merkezi (Yaşlı Bakım-Sağlık Turizmi).

Öncelikle Fikir Isparta olarak yeni teşvik sisteminin Isparta’mıza ve yatırımcılarımıza hayırlara vesile olmasını diliyoruz. Fikir Isparta olarak 2025 Yerel Kalkınma Hamlesi kapsamında “**Isparta’da desteklenen öncelikli dört yatırım konusunda hangi ilçede hangi yatırımlar yapılabilir?**” sorusuna cevaplar arayarak yatırımcılarımızı bilgilendirme açısından tavsiye niteliğinde bu çalışmayı gerçekleştirdik.

1. Mantar Kompostosu Üretim Tesisi

Mantar Kompostu: Kültür mantarları, doğrudan toprakta değil; organik maddelerin (kompostun) çürütülüp fermente edilmesiyle oluşan özel ortamda yetişirler. Bu ortam “mantar kompostu” olarak adlandırılır.

Bu üretimin uygun olabileceği önerilen İlçelerimiz:

- **Sütçüler – Aksu – Yenişarbademli:** Bölge yoğun orman örtüsü ve doğal mantar varlığı ile biyokütle erişimini kolaylaştırması ve tarım dışı alanların çokluğu ile önemli avantajlara sahiptir.
- **Şarkikaraağaç – Yalvaç – Gelendost:** Bölgede mantar üretimi potansiyeli gelişmekte ve meyve ve sebze atıklarından kompost üretimi için altyapı uygundur.

2. Gül ve Tıbbi/Aromatik Bitkilerden Katma Değerli Kozmetik Üretimi

Isparta, Türkiye'nin gül yağı üretiminde lider, aynı zamanda lavanta, kekik, adaçayı, biberiye gibi tıbbi ve aromatik bitkiler (TAB) açısından da önemli potansiyele sahip bir ilidir.

Bu bitkiler, geleneksel kullanımın ötesinde Isparta'ya **kozmetik, dermokozmetik (tıbbi amaçlarla kullanılan özel cilt bakım ürünleri) ve aromaterapi** ürünlerine dönüştürülerek yüksek katma değer sağlamaktadır. Dolayısıyla Isparta bu bitkilerle, **aromaterapi yağları** üretiminde merkez olabilir.

Isparta'da bu katma değerlerin artırılması, gül ve aromatik bitkilerin markalaşabilmesi amacıyla:

Isparta'nın 3.ve 4. Bölge teşviklerinden yararlanabilecek ilçelerinde, hem **Kırsal kalkınmaya katkı sağlamak** hem de Isparta'yı **tabana yayılan bir “doğal kozmetik merkezi”** hâline getirmek amacıyla **Gül ve Tıbbi/Aromatik Bitkilerden katma değerli kozmetik üretiminin artırılması** hedeflenmiş bu konuda 3.ve 4. bölge teşvikleri hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda Isparta'da;

- **Gül yağı, gül suyu, lavanta yağı, bitkisel sabun, cilt kremleri, parfüm ve tonik** gibi ürünlerin geliştirilmesine yönelik olarak; **ekstraksiyon** (bitkilerin içindeki yağ, aroma ve aktif bileşenlerin su, alkol veya yağ gibi çözücülerle ayrıştırılması), **distilasyon** (damıtma), **formülasyon** (özler, yağlar ve aktif maddelerin belirli oranlarda karıştırılması) ve **ambalajlama** aşamalarını içeren modern üretim tesislerinin kurulması,
- **Kadın kooperatifleri, özel sektör KOBİ'leri ve üniversiteler** arasında iş birliği sağlanarak üretime katılımın artırılması, markalaşma süreçlerinin desteklenmesi ve ihracat kapasitesinin güçlendirilmesi,

amaçlanmakta; bu sayede Isparta'nın geniş kesimlerin katılımıyla bir “**doğal kozmetik üretim merkezi**” hâline gelme potansiyeli ortaya konmaktadır.

Bu üretimin uygun olabileceği Önerilen İlçeler:

- **Keçiborlu – Gönen – Isparta Merkez:** Gül üretiminin merkezi. Zaten işlenmemiş hammadde mevcuttur, katma değerli ürünlere geçiş mümkün.
- **Uluborlu – Atabey – Senirkent:** Kekik, lavanta, adaçayı üretimi ile aromatik bitki tabanı güçlü.

Not: Mevcut gülyağı fabrikalarının yanına ekstraksiyon ve kozmetik Ar-Ge tesisleri kurulabilir.

3. Meyve ve Atıklarından Katma Değerli Ürünler (Pektin, Toz Vb.) Üretimi

Isparta, elma, kiraz, erik, kayısı ve üzüm gibi meyvelerin yüksek miktarda üretildiği bir tarım ilidir. Ancak bu üretim sürecinde **meyve posası, kabukları, çekirdekleri ve şekil bozukluğu nedeniyle işlenemeyen ürünler** ciddi miktarda **atık** oluşturmaktadır. Bu atıklar, doğru teknoloji ve yatırım (*Pektin Üretimi, Meyve Tozu Üretimi, Doğal Aroma ve Ekstraktlar, Biyogaz – Organik Gübre*) ile **katma değerli ürünlere** dönüştürülebilir.

Pektin Üretimi: Elma (ve narenciye) atıklarından elde edilen pektin, gıda sanayiinde jelatinleştirici, stabilizatör ve kıvam artırıcı olarak kullanılır. Isparta elma üretimiyle bu alanda büyük bir potansiyele sahiptir.

Meyve Tozu Üretimi: Kurutma ve öğütme işlemleriyle elde edilen **meyve tozları**, pastacılık, dondurma, içecek ve kozmetik sektörlerinde kullanılır. Kurutulmuş elma, kiraz, lavanta ve gül tozlarıyla fonksiyonel ürünler geliştirilebilir.

Doğal Aroma ve Ekstraktlar: Meyvelerin çekirdek, kabuk ve posa kısımlarından doğal aroma vericiler veya antioksidan özler üretilebilir.

Biyogaz – Organik Gübre: İşlenemeyen veya bozulmuş meyve atıkları biyogaz üretiminde enerji kaynağı olarak ya da organik gübre hammaddesi olarak değerlendirilebilir.

Tablo 1: Isparta’da Meyve ve Atıklarından Katma Değer sağlayacak Ürün Grupları

Ürün / Hammadde	Katma Değerli Ürün	Not
Elma, kiraz, ayva kabuğu/posası	Pektin (doğal jelleştirici)	Avrupa ve iç gıda sektörü için stratejik
Gül atıkları, lavanta artıkları	Doğal koku – aroma tozu	Kozmetik ve çay endüstrisine uyarlanabilir
Elma, armut, üzüm kurusu üretimi	Meyve Tozu – Pulpa – Lifi	Yoğurt, kek, bebek gıdası katkısı olarak kullanılır
Kiraz çekirdeği, elma tohumu	Çekirdek Yağı – Kozmetik katkı	Soğuk pres sistem yatırımıyla üretilir
Genel meyve atığı (posa, kabuk)	Hayvan yemi – organik kompost	Ekosistem döngüsüne entegre model

Tablo 2. Isparta’da Meyve ve Atıklarından Katma Değerli Ürün Üretimi Teşvikleri
(Tüm 3. ve 4. Bölge ilçeleri için geçerlidir)

Teşvik unsuru	Uygulama Durumu	Açıklama
KDV İstisnası	Evet	Makine, teçhizat alımlarında KDV ödenmez
Gümrük Vergisi Muafiyeti	Evet	İthalat yapılacak makinelerde geçerli
Vergi İndirimi	3. Bölge: %40 4. Bölge: %50	Yatırıma katkı oranı sırasıyla %20 / %25
SGK Primi İşveren Hissesi Desteği	3. Bölge: 3 yıl 4. Bölge: 6 yıl	OSB içinde bu süre +2 yıl artar
Faiz / Kar Payı Desteği	Sadece OSB içinde TL: 3 puan, Döviz: 1 puan	4. bölge ilçeleri ve OSB’lerde alınabilir
Yatırım Yeri Tahsis	Uygun kamu arazisi varsa	İl Özel İdaresi veya Belediye tarafından sağlanabilir
Tarım ve Gıda Katma Değer Ürün	Öncelikli Yatırım Konusu	Ek teşvik oranları uygulanır
Geri Dönüşüm Atık Kullanımı	Çevre ve geri dönüşüm yatırımı sayılır	Pektin, çekirdek yağı, posa tozu vb. atıklardan üretim yapılırsa geçerli
Ar-Ge Teşviki (TÜBİTAK, KOSGEB)	Desteklenebilir	Meyve biyoaktif bileşenlerinden doğal katkı maddesi üretiminde uygundur
IPARD II – Tarım ve Gıda İşleme	4. bölge kırsal ilçeler için	Kurutma, ekstraksiyon, toz üretimi için %50-70 hibe

Yukarıdaki Katma değerli üretimle amaçlananlar:

- Tarım sanayi entegrasyonunu güçlendirmek. İsrafı azaltmak ve çevre dostu bir üretim gerçekleştirmek. Kadın girişimciliği ve kooperatifler için uygun modeller oluşturmak.
- Teşvik programları (TKDK, KOSGEB, Tarım Bakanlığı) ile desteklemek.

Bu üretimin uygun olabileceği Önerilen İlçeler:

Yalvaç – Eğirdir – Gelendost – Senirkent – Uluborlu: Bölgede elma, kiraz, erik ve şeftali üretimi oldukça yoğundur. Meyve suyu, reçel ve kurutma fabrikalarının yanına entegre tesis kurulabilir.

Şarkikaraağaç – Keçiborlu: Bölge Kayısı, vişne ve küçük meyve üretimiyle pektin ve doğal selüloz için uygun bir alandır. Bölgenin kurutma, granül, marmelat ve meyve posası gibi ileri işleme potansiyeli yüksektir.

4. Geriatri Turizmi Merkezi (Yaşlı Bakım ve Sağlık Turizmi)

Yeni teşvik yasasıyla Isparta'da sağlık turizmini de desteklemek amacıyla geriatri (yaşlı bakım evleri) kurulması teşvik edilmektedir. Bu bakımdan Isparta'da sağlık turizmini desteklemek ve yaşlı nüfusun artışına cevap vermek amacıyla **geriatri (yaşlı bakım) merkezleri** için uygun ilçeleri belirlerken şu değerlendirme kriterler önemlidir:

- İklim
- Hava kalitesi,
- Doğal güzellikler,
- Sakin yaşam,
- Ulaşım kolaylığı,
- Mevcut sağlık altyapısı,
- Teşvik ve yatırım destekleri (3. ve 4. Bölge teşvik avantajları.)

4.1. Isparta'da Geriatri Yaşlı Bakım Evleri İçin Uygun İlçeler:

Eğirdir: İlçede göl kenarı konum, temiz hava, huzurlu ortam, Eğirdir Kemik Hastanesi geçmişi, turistik cazibe ve sağlık turizmi entegrasyonu mümkündür.

Yalvaç: İlçe tarihi ve sakin kent yapısı, geniş arazileri ve yaşlı bakım turizmine uygun doğal yapısı ile 3. bölge teşviklerinden yararlanır.

Sütçüler: İlçe doğal koruma alanları, sessiz-sakin yaşam ortamı ile 4. bölge teşviklerinden yararlanır. Alternatif doğa temelli geriatrik rehabilitasyon imkânı mevcuttur.

Atabey: İlçe Isparta merkeze yakınlığı ve ılıman yapısıyla avantajlıdır. Tarımsal ve kırsal dinlenme temalı yaşlı bakımı projeleri desteklenebilir.

Uluborlu: İlçe temiz hava, küçük ve güvenli ilçe yapısı ve kiraz üretimiyle birlikte sağlıklı yaşam projeleri ile entegre edilebilir.

Senirkent: İlçede 4. bölge teşviklerinden yararlanması ile doğal su kaynakları ve meyve üretimiyle dinlenme-beslenme merkezli bakım konseptleri geliştirilebilir.

Senirkent: 4. bölge teşviklerinden yararlanması ile doğal su kaynakları ve meyve üretimiyle dinlenme-beslenme merkezli bakım konseptleri geliştirilebilir.

Isparta Merkez: Mevcut hastane altyapısı ve üniversite (Süleyman Demirel Üniversitesi Hastanesi), özel hastaneler ile tıbbi destekli ileri yaş bakım merkezleri için uygundur.

4.2. Önerilebilecek Modeller

- **Doğal çevre, temiz hava, düşük stres ortamı ve tıbbi hizmet erişimi odaklı bir yaşlı bakım köyü modeli** oluşturulabilir (Sütçüler, Senirkent, Yalvaç çevresi).
- **Yaşlı dostu kırsal yaşam alanları** (Uluborlu, Atabey, Aksu).
- **Sağlık destekli rehabilitasyon merkezleri** (Eğirdir, Isparta Merkez).

Tablo 3. Geriatri (Yaşlı Bakım Evleri) İçin Destekler

Destek Türü	İçerik
4. Bölge Teşvikleri	SGK primi desteği, vergi indirimi, KDV muafiyeti (Sütçüler, Senirkent, Yalvaç vb.)
IPARD Sosyal Hizmetler	Yaşlı bakıma yönelik tesis projelerinde %50-70 hibe
KOSGEB Sosyal Girişimcilik	Bakım tesisi açılışı, personel istihdamı için destek
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	Özel yaşlı bakım merkezi ruhsatı olan yerlere bakım ücreti üzerinden destek

4.3. Isparta’da Geriatri Yaşlı Bakım Evleri İçin Önerilebilecek İlçeler

Eğirdir – Sütçüler – Isparta Merkez – Atabey: Bölgede sağlıklı yaşlanma ve doğa temelli konaklama için ideal iklim, göl çevresi ve doğal güzellikler mevcuttur.

Yenişarbademli – Aksu: Sessiz, doğal, temiz hava yapısı ile alternatif turizm odaklı yatırım yapılabilir.

Ayrıca Eğirdir Kemik Hastanesi, Eğirdir Gölü kıyısı ve Davraz çevresi geriatrik kliniklerle entegre olabilir.

Tablo 4. ISPARTA – 2025 İlçelere Göre 3. ve 4. Bölge Teşvik Seviyesi Özeti

İlçe	Teşvik Bölgesi	SGK İşveren Primi Desteği	Vergi İndirimi Oranı	Yatırıma Katkı Oranı	IPARD Hibesi	Notlar
Isparta Merkez	3. Bölge	3 yıl (<i>OSB'de 5 yıl</i>)	%40	%20	✗ Yok	Sanayi, sağlık ve hizmet sektörleri için uygundur
Eğirdir	3. Bölge	3 yıl	%40	%20	✗ Yok	Gıda işleme, turizm ve yaşlı bakımı için potansiyel
Yalvaç	3. Bölge	3 yıl)	%40	%20	✗ Yok	Meyvecilik, kırsal hizmet yatırımlarına uygun
Keçiborlu	3. Bölge	3 yıl)	%40	%20	✗ Yok	Lojistik, depolama, gıda kurutma yatırımlarına uygun
Gönen	3. Bölge	3 yıl	%40	%20	✗ Yok	Küçük ölçekli tarım işleme yatırımları desteklenebilir
Uluborlu	3. Bölge	3 yıl	%40	%20	✗ Yok	Kiraz ve meyve işleme yatırımları için uygundur
Aksu	4. Bölge	6 yıl)	%50	%25	✓ Var	Kırsal kalkınma projeleri, hayvancılık ve meyve kurutma için avantajlı
Atabey	4. Bölge	6 yıl	%50	%25	✓ Var	Tarım ürünleri işleme ve kırsal üretim tesisi yatırımlarına uygun
Gelendost	4. Bölge	6 yıl	%50	%25	✓ Var	Elma ve meyve işleme, kırsal turizm yatırımları için fırsatlar mevcut
Senirkent	4. Bölge	6 yıl	%50	%25	✓ Var	Soğuk hava deposu, meyve lifi-pektin üretimi için uygun
Sütçüler	4. Bölge	6 yıl	%50	%25	✓ Var	Doğa turizmi ve kırsal sağlık projeleri için yüksek potansiyel
Şarki-karaağaç	4. Bölge	6 yıl	%50	%25	✓ Var	Tarım-sanayi entegrasyonu (meyve, tahıl) için uygundur
Yenisar-bademli	4. Bölge	6 yıl	%50	%25	✓ Var	Kırsal mikro yatırımlar, bitkisel kurutma tesisi kurulumu için desteklenebilir

3. Teşvik Bölgesi ilçeleri: Merkez, Eğirdir, Yalvaç, Keçiborlu, Gönen ve Uluborlu'dan oluşmaktadır. Bu ilçelere diğer ilçelere göre daha az teşvik verilmektedir. OSB için ise ilave yıl avantajı sağlanmaktadır. 3. Teşvik Bölgesi IPARD programına dahil değildir.

3. Teşvik Bölgesi ilçelerinde özellikle şu sektörler öncelikli yatırım konuları kapsamında ilave teşvik alabilmektedir:

- Gıda işleme ve tarıma dayalı sanayi
- Sağlık ve yaşlı bakım hizmetleri
- Geri dönüşüm ve çevre teknolojileri

- Yenilenebilir enerji sistemleri (biyokütle, güneş)
- Soğuk hava deposu, paketlenme, kurutma tesisleri

4. Bölge Teşvik Bölgesi İlçeleri ise Aksu, Atabey, Gelendost, Senirkent, Sütçüler, Şarkikaraağaç ve Yenisarbademli ilçelerinden oluşmaktadır. Daha yüksek vergi indirimi ve SGK desteği söz konusudur. IPARD-II kapsamında **%50-70 hibe** alınabilmektedir. Özellikle **tarım, gıda, hayvancılık, kırsal turizm ve geri dönüşüm yatırımları** için uygundur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yerel Kalkınma Hamlesi 2025 programı çerçevesinde Isparta, doğal ve tarımsal zenginlikleri doğrultusunda sektörel olarak doğru hedeflenmiş dört yatırım alanında güçlü bir konum elde etmiştir. İlçelere göre önerilen yatırım alanları sadece ekonomik değil, aynı zamanda çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğe de katkı sağlayabilecek niteliktedir.

Gül ve aromatik bitkiler gibi geleneksel ürünlerimizin kozmetik ve sağlık endüstrisine entegre edilmesi, meyve atıklarının katma değere dönüştürülmesi, yaşlı nüfusa yönelik yaşam alanları ve mantar üretiminde atık yönetimi gibi girişimler, Isparta'yı "doğal refah üssü" haline getirme potansiyeli taşımaktadır. Bu çerçevede şu öneriler dile getirilebilir:

- **Yatırım Haritaları Oluşturulmalı:** İlçelere göre uygun yatırım alanları, altyapı, ulaşım ve teşvik durumlarıyla birlikte haritalandırılmalı ve yatırımcılara sunulmalıdır.
- **Kadın ve Genç Girişimciler Desteklenmeli:** Kozmetik ve geri dönüşüm gibi sektörlerde kadın kooperatifleri ve genç girişimciler için ayrıcalıklı destek modelleri oluşturulmalıdır.
- **İşbirliği Tabanlı Ekosistem Geliştirilmeli:** Üniversiteler, özel sektör ve yerel yönetimler ortak projelerde buluşturularak Ar-Ge odaklı tesisleşme teşvik edilmelidir.
- **Tanıtım ve Yönlendirme Portalı Kurulmalı:** Yerel Kalkınma Hamlesi yatırımları için özel bir “Isparta Yatırım Rehberi” dijital portalı kurulmalıdır.
- **İleri İşleme Teknolojilerine Destek Verilmeli:** Ekstraksiyon, distilasyon, kurutma ve presleme gibi ileri teknoloji yatırımlar öncelikli teşvik kapsamına alınmalıdır.

- **Geriatrik Turizm ve Sağlık Odaklı Kalkınma Desteklenmeli:** Eğirdir, Sütçüler, Yalvaç gibi doğal, sessiz ilçelerde “yaşlı bakım köyleri” kurulmalı; sağlık altyapısı olan bölgelerde tıbbi destekli tesisler teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Yaşlı Bakım Merkezi Mevzuatı.

APSİS Danışmanlık – Yerel Kalkınma Hamlesi 2025 Raporları.

BAKA (Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı) Resmî Duyuruları – 2025.

KOSGEB Destekleri, 2025.

PARD-II Programı Uygulama Rehberi, 2025.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, “Yerel Kalkınma Hamlesi 2025 Uygulama Usul ve Esasları Tebliği”, 9 Temmuz 2025.<https://yerelkalkinmahamlesi.sanayi.gov.tr>

TÜİK, Isparta İl Tarım Üretim İstatistikleri (2022–2025).